

govejega mesa s kitami. Sveža kurja noga s kitami. Sveže volovsko oko z belo nitjo zadaj. Sveže volovsko oko, prerezano. Telečje srce, prerezano. Anatomske modeli iz papirne mase: oko, uho, prsi (pljuča, srce itd.). Trakulja (preparat). Trihina in gliste (slika). Slika glavnih človeških plemen. Eschner. Prva pomoč pri nenadnih nezgodah (2 tab.).

Leska. Slika leske s prašnimi in pestičnimi cveti. Leskova veja. Lešniki, zdravi in črvivi. Leskovina. Izdelki iz leskovine. Lešnikar, sovražnik leske.

Goban. Modeli različnih gob. Gobe na slikah.

Železo. Najznamenitejše železne rude. Kosi sirovega (litega) železa. Kovno železo. Železni izdelki. Troska. Magnet. Žveplena kislina. Slika plavža.

Apnenec. Več raznobarnih apnenčevih kosov. Železna ost za razenje. Tehtnica. Kubični decimeter, napolnjen z apnencem. Apnenčevi kristali. Romboeder. Dvolomec. Kos marmorja, ki kaže na prelomni ploskvi nerazvite kristale. Črni, beli, pisani marmor. Različna kreda. Steklenica za kuhanje, v njej zdrobljena kreda, nekaj apnenca in solne kisline. Plinovodna cev za prestrezanje ogljikove kisline. Kozarec. Sveča. Žgana in nežgana kreda, enake velikosti. Živo apno. Slika apnenice. Živo apno, zavito v platno. Živo apno, zavito v papir. Slika: Strojenje kože. Na krožniku nekaj živega apna za gašenje. Slika: Zidanje poslopja. Malta. Kos starega zidu. Belež. Apnena voda. Kos apnenca v vodi. Apnenec v sodavici. V steklenici za kuhanje nekaj apnenca in sodavice. Plinovodna cev. Svetilka. Kapniki. Slika: Postojnska jama. Školjke. Jajčje lupine. Živalska kost. Nekateri apnenčevi različki.

Sol. Kamena sol v večjih kristalih. Gručava kamena sol. Studenčna sol. Varjena sol. Nečista sol. Morska sol.

VI. — VIII. razred.

Podmašene živali. Slike živali. Slike rastlin. Anatomske modeli. Anatomske slike. Rastlinski modeli raznih cvetov. Okostja. Preparati. Ptičja gnezda. Zbirke žuželk, rudnin.

Učila za prirodopisje za 3.—5. razred so zbrali in razstavili: g. Fr. Gabršek, gđč. M. Grošelj, g. J. Kalin, g. O. Kobau, s Eleonora Mantuani, gđč. Mattanovič, g. Fr. Skulj (načelnik, ki pa ni dobil pohvalnega dekreta) in gđč. A. Svetek; za 6.—8. razred pa g. Ivan Bernot (načelnik), gđč. G. Cidrich in gđč. Fr. Zemme.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Istra.

Dosljednost. U Istri nazadujemo u svakom pogledu. Nejma ovdje racionalnog obradjivanja polja, vinograda, niti vrtova; nejma umnog odgojivanja ovaca, volova i drugih domaćih životinja, a o pčelarstvu nit govora.

U zadnje vrijeme počeli se učitelji Istre zanimati racionalnim pčelarenjem. Nekolicina podigla je amne pčelinjake. Takav pčelinjak je za učitelja pogotovo velik trošak, te si nemože svega nabaviti svojom masnom plaćom. Nekoji obratili se na zemaljski odbor, molbom, da im priskoči na pomoć u toli važnom djelu. Zemaljski odbor podijelio je nekijim već prošle i predprošle godine podpore za nabavu potrebnog orudja. I ove je godine molilo učitelja i privatnika, koji bili podareni podporom u svrhe racionalnog pčelarstva.

Medju učiteljstvom dobio je ove godine podpore jedan, koji na početku nije imao niti jednog pčelca. Kupio je do-

duše, kako čujem, jedan jedini pčelac, ali je htio pčele naučiti nenaravskoj disciplini, pa se zato ove pobuniše i radije izginuše, nego da se prilagode pretjeranom zaptu nepraktičnog pčelara. Nisam nit najmanje nakan, da išta prebacujem dotičnom učitelju pčelaru, jer iz neznanja nasjeo, al pitam onog popa, koji je prošle godine crnio nekog učitelja, zbog dobivene podpore, da li možda znađe za taj slučaj? Ako znađe, čemu onda muči? Zar se dotičnomu učitelju ne smije doviknut, da je »renegat« i da je dobio podpore u druge svrhe, kao što misli podlost, koja se skriva u prisiljenoj »reverendi«.

Pope, popitaj se o stvari! A ja ti jamčim, da je dotični učitelj dobio liepu podporicu, a ti tuži ga na zemaljski odbor, jer ga je fino »našmirao«.

Daj, daj, odluči se i daj se na posao, jer to zahtjeva dosljednost i moć . . . Ta znaš, da će zemaljski odbor odmah skočiti na dotičnog učitelja.

Drugovi, tješite se, jer ćete imati tužbu za vratom od kaste, koju svim žarom zagovarate i branite. Učitelj.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

»Slovenska Šolska Matica«. Tiskanje 4. knjige »Slovenske Šolske Matice« pro 1905 se skoro dovrši. Sedaj se stavi že imenik članov. Zato prosimo p. n. poverjenike, ki še niso naznanili članov svojega poverjeništvu, da to nemudoma store, da jih uvrstimo še med tisko v »Imenik«. Obenem naj pošljejo odboru letnino zanje. — Prav tako vabimo posamezne učitelje in učiteljice, ki nameravajo še za letos pristopiti k društvu, naj to takoj store in pošljejo letnino 4 K ali svojemu poverjeniku ali vsaj neposrednje društvu odboru v Ljubljano. Častno bi bilo za naš stan in ugled, da se tudi letos pomnoži število članov, kar pa se bo le tedaj zgodilo, ako kolikor moči vsi učitelji in vse učiteljice pristopijo k društvu in privabijo še druge razumnike, zavode in društva v naš krog.

Odbor.

Štajersko.

Ormoško učiteljsko društvo zboruje 7. decembra t. l. v ormoški slovenski šoli. Začetek ob polu 11. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvena poročila in dopisi. 3. Poroča o letošnji deželni skupščini g. E. Slanc. 4. Poroča o »Lehrerbundovem« zborovanju g. R. Košar. 5. Želje in nasveti, tičeči se izpeljalnih odlokov k novemu šolskemu in učnemu redu. 6. Predlogi in slučajnosti. K prav obilni udeležbi vabi v imenu odbora

Anton Porekar, predsednik.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj bo zborovalo v nedeljo dne 3. decembra t. l. ob polu 10. uri v šoli v Brežicah po sledečem vzporodu: 1. Odobrenje zapisnika. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Poročila: a) o sedmi štaj. deželni skupščini; b) o glavni skupščini »Zaveze« v Pulju (Tominc); c) o »Lehrerbundovem« zborovanju v Gradcu (Pečnik). 4. Iz šolske prakse. 5. Nasveti in želje. K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno

odbor.

Šaleško učiteljsko društvo je zborovalo dne 16. listopada t. l. v Velenju po sledečem vzporodu: 1. Zapisnik prejšnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Poročilo o deželni učit. skupščini. 4. Poročilo o »Lehrerbundovem« zborovanju. 5. Letno poročilo: a) tajnikovo, b) blagajnikovo. 6.) Volitev novega odbora. 7.) Društvene zadeve, nasveti in predlogi.

Zborovanja se je udeležilo vkljub slabemu vremenu 16 članov. Ob 10. uri otvori društveni predsednik tovariš Iv. Koropec zborovanje, prijazno pozdravljajoč pričujoče, posebno novega društvenika tovariša Mart. Kranjčiča, nadučitelja v Škalah. V svojem govoru omeni tudi novi šolski in učni red s pripombo, da se je izročil posebnemu od-

seku učiteljev v pretresovanje, preden se definitivno izda. Nadalje omeni, da ste 2 šoli v našem okraju pomaknjeni v drugi plačilni, razred in sicer Plešivec in Zavodnje. Želeč društvu tudi v bodoče obilo uspeha in krepkega razvoja, preide na dnevni red.

1. Društveni tajnik tovariš Jos. Armič prebere zapisnik zadnjega zborovanja, ki se odobri brez ugovora.

2. Predsednik prečita dopis g. okraj. nadzornika, v katerem pravi, da, če je društveno zborovanje v četrtek, naj dotični učitelji, ki imajo ta dan šolo, dobe dovoljenje za pouka prosti dan od kraj. šol. sveta. O tem obveščati okraj. šol. svet ni neobhodno potreba, ker sodi to v področje kraj. šolskega sveta.

3. O letošnji deželni učit. skupščini poroča tovariš Jos. Armič. Jako obširno in natančno nam poda ves vzpored te za razvoj štajerskega ljudskega šolstva, jako važne skupščine.

4. Potem pride na vrsto poročilo tovariša Iv. Lukmana o zadnjem »Lehrerbundovem« zborovanju. Poroča prav temeljito, slišimo podatke, ki nismo o njih čitali v nobenem časopisu. Obema poročevalcema se predsednik v imenu vseh društvnikov srčno zahvali.

5. a) O delovanju društva v tekočem letu poroča društveni tajnik tovariš Jos. Armič sledeče: V začetku leta je imelo društvo 22 članov. Med letom se je skrčilo število članov na 19, a je zopet narastlo na 22 tako, da šteje sedaj društvo 22 članov. Pri petih zborovanjih v tekočem letu so predavali tovariši Hernauss, Skaza in Armič. Poleg tega so se razpravljale razne stanovske zadeve in reševali smo mnogovrstne predloge in nasvete. Iz vsega je razvidno, da se je društvo veliko trudilo za svoj napredek in za napredek šole, kar je zlasti zasluga marljivega društvenega predsednika.

b) Blagajnik tovariš Fr. Skaza naznani, da ni mogel računov skleniti, ker nismo od meseca mal. srpana nič zborovali in ni imel prilike pobrati članarine za zadnjo tretjino. To poročilo se preloži na prihodnje zborovanje.

6. Splošno se predlaga, naj se voli zopet stari odbor, kar se z veseljem sprejme. Izvoli se enoglasno dosedanji odbor, in sicer: Iv. Koropec, predsednik, Fr. Skaza, namestnik in blagajnik, Jos. Armič, tajnik, gđc. Anica Pfeifer, odbornica.

7. Predsednik naznanja, da smo s tovarišem Hernaussom izgubili knjižničarja okraj. učit. knjižnice. Sklene se, da vpraša društvo okraj. šolski svet, kaj misli sedaj ukreniti.

Predlog predsednika, naj se zopet zbudi društveni pevski zbor, se z radostjo pozdravi.

Kot društveni pevovodja se določi tovariš Ant. Nerat. Sklene se po vsakem zborovanju imeti pevsko vajo. Poleg tega naj bi se še vsakih 14 dni vršile pevске vaje, in sicer enkrat v Velenju in enkrat v Šoštanjju.

Za poročevalca o društvenih zborovanjih se določi tovariš Maks Hočevnar.

Končno izreče predsednik tovarišu Fr. Skazi najsrčnejšo zahvalo za sestavo društvene spominske knjige.

Prihodnje zborovanje bo meseca prosinca v Šoštanjju. Dan določi odbor. Zborovalo se bo v četrtek, če ne bo kake zapreke.

Po zborovanju smo imeli skupen obed. V prijetni zabavi, med katero so se prepevale mične pesmi, smo ostali še nekaj ur združeni. — x —

Književnost in umetnost.

»Popotnik«. Letnik XXVI. Št. 11. — Prof. dr. J. Bezjak prijavlja nadaljevanje svojih »Pedagoškodidaktičkih drobtinic«. — Potem čitamo konec razprave »Vplivi dušnih pretresov pri domači in javni odgoji«, ki jo je spisal tovariš Avguštin Požegar. — Mnogo zanimanja zbudi spis Ivana Šege »Nekaj o zgodovinskem pouku«. — Dr. K. Ozvald nadaljuje »Poezijo v slovenski uri«, kjer obravnava Prešernovo pesem »Slovo od mladosti«. — Tudi to nadaljevanje Neratovega in Kocbekovega poročila »S I. mednarodnega kon-

gresa za šolsko higijeno v Norimberku l. 1904.« se odlikuje po natančnosti in vestnosti. — Po »Književnem poročilu« čitamo v razpredelkih »Razgleda« obilico zanimivih vesti iz šolskega sveta. — Opozarjamo čitatelje tudi na upravnikovo listnico, kjer piše: Danes prihajamo z resno prošnjo. »Popotnikovo« gmotno stanje je žalostno. Ima sicer precej naročnikov — imel bi jih lahko še mnogo več — ali rednih plačnikov ima prav malo. Že nekaj let sem je pasiven. »Zveza« nima nikakega fonda, še manj kakega dobrotnika, ki bi mašil prazne blagafne. Pomagali smo si na razne načine, ali tako ne more iti več dalje. »Popotnik« jo bo gmotno uničil, ako se ne izpremene razmere. Žalostno bi bilo, če bi slovensko učiteljstvo ne moglo vzdrževati enega pedagoškega lista. Na noge, tovarišice in tovariši, osobito poverjeniki! Vsak naj izkuša pridobiti vsaj enega novega naročnika. Agitujte za naš list, agitujte pa tudi, da se bo redno plačeval. Vsaka šola bi morala imeti najmanj po en izvod. — Tekom tega meseca bomo razposlali na vsa učit. društva — odnosno poverjenike — vsa društva jih še niso prijavila — pregled naročnikov in dolžnikov dotičnega okraja. — 12. številko ustavimo vsem onim, ki za leto 1904. še niso poravnali naročnine.

Četrta zbirka učnih slik po podanih hospitacijah krškega in litijskega okraja. Izdal Ljudevit Stiasny. Cena 1 K 50 h. Samozaložba. Tiskal D. Hribar v Ljubljani. — Zbirka ima to-le vsebino: 1. J. B.: Imenik spisov za mladino. — 2. Janko Levstik: Spisni pouk na višji stopnji z ozirom na praktiške potrebe vsakdanjega življenja z dispozicijo učne slike »Voščilni list«. (Konferenčno poročilo.) — 3. Janko Levstik: Pismo. — 4. Avgusta Lundrova: Ptice pozimi. — 5. Marija Gasperinova: Vrabc in konj. — 6. Franja Lundrova: Veverici. — 7. Ivana Dolinarjeva: Napisovanje: »Dobra večerja«. — 8. Josip Zajec: Obravnava uporabnih nalog v smislu množitve. — 9. Ivan Magerl: Obrestni računi. — 10. Frančišek Rant: Potovanje do Karavank. — 11. Amalija Kobauova: Potovanje iz Ljubljane v Postojno. — 12. Avgusta Lundrova: Češka mesta z ozirom na njihovo ležo. — 13. Karel Gorišek. Kača in otrok. (Lokalna narodna pripovedka.) — 14. Matko Brezovar: Ilija Gregorič. — 15. Frančišek Grajland: Zgodovina mesta Kostanjevice. — 16. Ivo Erbežnik: Ilustracija k berilu »Solnce in veter«. — Tudi ta zbirka učnih slik je lepo izpričevalo vztrajne požrtvovalnosti učiteljstva, ki je zanje sestavilo in nabralo gradivo. Tako učiteljstvo ne zasluži preganjanja in discipliniranja.

Na znanje! Cenj. naročnikom in odjemalcem »Zabavne knjižnice za slov. mladino«, ki me vprašujejo, kdaj izide 13. zvezek omenjenega mladinskega zbornika, naznanjam tem potom prav vljudno, da z nadaljnim snopičem »Zab. knj.« pred mesecem marcem prih. leta ne morem na svetlo, ker me ovirajo pri tem razni drugi posli in dolžnosti, največ pa korektura tiskarskih odtisov nove štiri-delne »Šolske pesmarice z nar. napevi«, katere I. in II. del pričnem v kratkem razpošiljati. Oni p. t. naročniki na to pesmarico, ki so se oglasili že pred letom dni in ki so sedaj izpremenili svoje bivališče, mi jako ustrežejo, ako mi sporočijo svojo novo addresso, da ne bo pri razpošiljanju zmešnjav. Všeč mi bo tudi obvestilo, smem li na eni naročni karti podpisanim naročnikom poslati zaželene pesmarice pod enim ovitkom ali pa naj naslovim poslatev na vsakega posameznega naročnika posebej. Skupne pošiljate povzročajo pošiljalcu manjša, prejemnikom pa manjše poštno stroške. V Središču, dne 20. novembra 1905.

Anton Kosi.

Vestnik.

Osebnosti. V Sori se je otvoril na tamošnji šoli drugi razred in je imenovana za učiteljico gospa Antonija Germek. — G. Josip Pleničar je nameščen za suplenta v Kropi toliko časa, dokler ima učiteljica gđc. Antonija Okorn dopust.